

GEMMA

Emakume migranteek aurre egindako genero indarkeria tratatzeko esku-hartze eredu multiagentzial europar baten alde.

2016–2017 bitartean egindako PROZESUAREN aurkezpena

FARAPI KOOP.

AURKEZPENA:

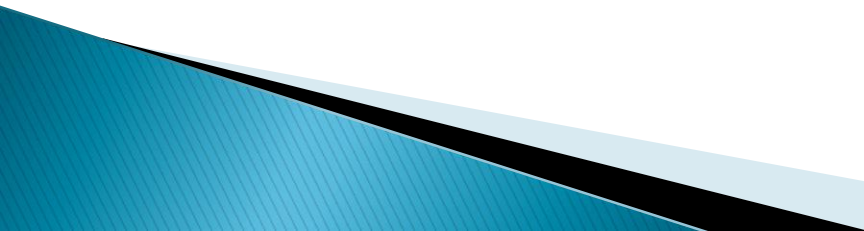
- ▶ 2016an hasita eta 2017k iraun duen tartean, SOS Arrazakeria eta Farapi Koop.Elkartea GEMMA proiektuan murgilduta egon gara honako asmo honekin: *estrategia koordinatu bat garatzea da prebentzioaren, kontrastearen eta genero indarkeriaren alorretan emakume migrari eta gutxiengo etnikoetako emakumeekin diharduten eragileen artean.*
- ▶ EBak Daphne Programaren barne diruz-lagundutako proiektu honetan, beste 4 herrialdek hartu dute parte: Greziak, Italiak, Finlandiak eta Bulgariak.

Bide batez, aukera aprobetxatu nahi dugu modu batean edo bestean proiektuan partaide izan zareten pertsona, erakunde, talde eta elkarteei, topikoa izan badaiteke ere, zuek gabe ezingo bailitzake horrelako prozesu bat aurrera eramane.

Eskerrik asko!

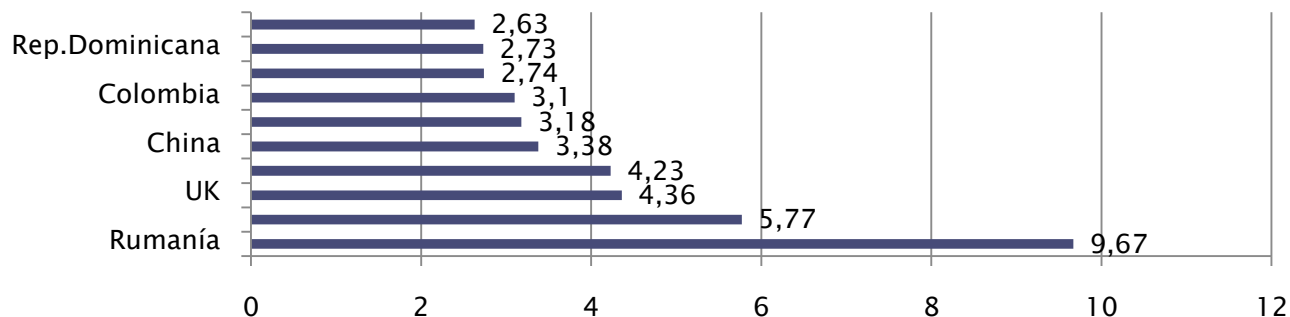
2016 eta 2017 bitartean egindakoa

- ▶ Testuinguruaren analisia
  - ▶ Elkarrizketa kualitatiboakcualitativas
  - ▶ Focus groups
  - ▶ Lehenengo zeharlerroak
  - ▶ 9 mahainguru
  - ▶ Pilotuaren garapena: Arrasate
-

Testuinguruaren azterketa

Emakume migratuek edo jatorria gutxiengo etnikoetan dutenek bizitako indarkeriari buruzko estatistikak, izaera eta prebalentzia:

2014. urtean Espainiako Estatuko emakume atzerritaren kopurua 153.505ekoa zen. Gehienak honako 10 nazionalitateetatik etorriak ziren:

2003ko urtarrilaren 1etik 2012ko abenduaren 31ra bitarte, 658 emakume hil dituzte Genero Indarkeriaren ondorioz: urtean batezbeste 65.8 emakume eta hilabetean 5.5 (MSSI 2012).

Esan daiteke Espainiako Estatuan, azken 10 urteotan, atzerritar biktimen kopurua erlatiboki handia izan dela espainiar biktimekin alderatuta (2015ean atzerritarrek ziren%36.7).

Testuinguruaren azterketa

Emakume migratuek edo jatorria gutxiengo etnikoetan dutenek bizitako indarkeriari buruzko estatistikak, izaera eta prebalentzia:

➤ **Indarkeria mota desberdinak:**

- Askotariko indarkeriari dagokionez: interseksionalitatea
- Faktore globalak: zaintzaren krisi globala.
- 1) Indarkeria fisikoa, 2) sexu indarkeria, 3) Indarkeria psikologikoa edo *indarkeria emozionala*, 4) Bikoteak gauzatzen duen *kontrola*, eta 5) indarkeria *ekonomikoa* (emakumeari ez baimentzea autonomia ekonomikoaz gozatzen). (MSSSI 2015)
Gainera, eta berrikusitako bibliografia gogoan, zerrenda honi indarkeria instituzional eta *soziala* eta indarkeria espirituala gehituko genizkioke.

Emakume migratuen edo jatorria gutxiengo etnikoetan dutenen zaugarritasunari zuzenean eragiten dioten egoerak:

- Egoera administratiboa
- Lan merkatuko egoera
- Asebetetako beharren maila eta izaera
  - Etxebizitza
  - Ingurune soziala
  - Identitatea

Testuinguruaren azterketa

Lege eta erabaki aipagarrienak nazio eta tokiko mailan, emakume migratu edo gutxiengo etnikoetako jatorrietakoak diren eta indarkeria jasaten dutenei dagozkienak.

- Genero berdintasunari buruzko marko legala
- Genero indarkeriari buruzko marko legala
- Genero indarkeria jasaten duten emakumeen babesari buruzko marko legala
- Pertsona migratuei buruzko marko legala
- Gutxiengo etnikoei buruzko marko legala

Elkarrizketa kualitatiboak

- ▶ Elkarrizketatutako emakumeen demografia laburra
- Migrant women that are/have faced GBV

Adina	Jatorrizko herrialdea	Egoera administratiboa	Lan egoera	Familia egoera	Prozesuaren etapa
20-25	Maroko	Irregularra	Langabea	Seme-alabak	Prozesua amaituta
45-50	Ginea	Erregularra	Langabea	Seme-alabak	Prozesua amaituta
30-35	Ekador	Erregularra	Langabea	Seme-alaba	Prozesua martxan
45-50	Uzbekistan	Erregularra	Etxeko langilea	Seme-alaba	Prozesua amaituta
45-50	Errumania	Erregularra	Etxeko langilea	Bakarrik bizi da (baina seme-alabak ditu)	Prozesua martxan
30-35	Honduras	Irregularra	Langabea	Beste hainbat pertsona migraturekin etxebizitza partekatzen du (jatorrizko	Prozesua martxan

Elkarteak	
SIMROMI	Emakume ijitoen ordezkariak EH-an
Mujeres al Cuadrado	Genero indarkeriari aurre egiten dioten bertako emakumeekin lan egiten duen elkarte.
InteRed	Elkarte kulturantza

Elkarrizketa kualitatiboak

▶ **Salatutako indarkeria motak:**

- Bizi-bikotea:

Fisikoa, psikologikoa, ekonomikoa, kontrola

- Familia:

Psikologikoa

- Administrazioa/instituzioak:

Biktimizazio bikoitza, psikologikoa

▶ * **Genero indarkeriaren testuingurua: Indarkeriaz hautemandako zioak**

- Administrazio eta lan egoera
- Familia inguruneko harremanak
- Emakume migratuen bakardadea eta zaugarritasuna
- Gizarte eta kultur inguruneko aldaketak
- Maitasun erromantikoari buruzko ideien eta itundutako ezkontzen eragina

Elkarrizketa kualitatiboak

- ▶ ***Prozesua hasi izanagatik bizi izandako ondorioak**
    - Arazoak familian eta sarean
    - Ondorio psikologikoak
    - Lan eta finantza ondorioak
    - Indarkeria jasaten duten emakumeekiko aurreiritziak

  - ▶ **Baliabideak bilatzeko orduan jasotako laguntza eta aurkitutako zailtasunak:**
    - **Baliabideak**
      - Polizia
      - Gizarte langileak
      - Psikologiako profesionalak
      - Erakundeak
    - **Zailtasunak:**
      - Ulermen eta egokitzapen eza
      - Laguntza eza
      - Informazio falta
- Damu orokorra salaketa prozedura hasi izanagatik

Elkarrizketa kualitatiboak

▶ Konponbideak, baliabideak eta gomendioak:

- Migratuen edo gutxiengo etnikoetako emakumeen egoeran lan egitea prozesuan zehar nabaritu egiten da
- Hobekuntza gakoaren identifikazioa:
  - Emakumearen erabakia
  - Ezaguera eta sentsibilizazioa handitzea
  - Prozesuari dagokion heziketa eta informazioa
  - Laguntza

Focus groups

▶ Parte hartu zuten zerbitzuen deskribapen laburra:

- FG1: Erakundeekin loturiko eragileak
- FG2: Mundu asoziatiboarekin eta laguntza ez-formalarekin loturiko eragileak
- FG3: Erakundeetako eta elkarteetako ordezkariak emakume migratuekin lanean

▶ Emakumeek bizi izandako arazoak eta laguntza bilatzeko moduak (1/2):

◦ Emakumeak berak:

- Emakumeak besteengan duen konfidantza **baxua** laguntza eskatzeko orduan.
- Emakumeak bizi duen **presioa**, jasaten ari den indarkeria egoera ez dezan salatu edota salaketa kendu dezan.

◦ Ikuspuntu instituzionaletik:

- **Detekzioa** gerta daiteke emakumeak beste gai batengatik gizarte zerbitzuekin duen harremanaren bidez; beste norbaiten bidez, dela familia, auzolagunak...
- Dirudienez, emakumeak berak hasiera batean izan dezake **genero indarkeriaren biktima izatearen kontzientzia baxua**.
- **Poliziak ez du ekiteko tarte handiegirik** zeren eta jarraitu behar den prozesua oso zehaztuta dago.
- **Gizarte** zerbitzuek lan egiten dute baliabide espezifikoak jasotzeko baldintzak (judizialak) betetzen ez dituzten emakumeekin, baina malgutasun **handiagoa** dute eta euren irizpidearen arabera erabaki dezakete zer egin. Kasuak bulegoan **detektatzen** dituzte.

Abokatuak, behin prozesuan parte hartzen hasita poliziak egindako jakinarazpenari erantzunez, indarkeria jasaten ari den emakumeari jakinarazten dio ba duela aukera duela gizarte zerbitzuetara jotzeko.

Focus groups

▶ Emakumeek bizi izandako arazoak eta laguntza bilatzeko moduak (2/2) :

◦ Ikuspuntu asoziatibotik:

- Etengabeko berbiktimizazioa dago
- Nabaritzen dute hirugarren sektoreak zeregin asko bete behar dituela prozesu guztian zehar
- Hurrei lagun egiteko eskaintzarik ez dago
- Nabarmentzen duten arazo handienetako bat da ezen salaketarik ez badago emakumeak ez dituela hainbat laguntza eta subsidio jasoko.
- Badirudi zenbaitetan espero dela emakumeak heroi izatea.
- **Arazo espezifikoak emakume migratua izateagatik:**
- Ez da kontuan hartzen emakumeek **jatorriko herrian** jasandako **indarkeria**.
- Garrantzitsua da jabetzea **emakumeak jasaten ari diren indarkeriaz, migratua izate "hutsagatik"**.
- Gerta liteke, jatorriaren arabera, emakumeak **ez jakitea badirela hainbat erakunde** (osasun, justizia, gizarteko...) zeinetara jo dezakeen + **ez du konfidantzarik** erakundeengan.
- **Bakardade** sentimendu handia
- Bikotearekiko **mendekotasun administratibo** oso handia
- **Etxeko lanarekin** loturiko **espezifizitateak**
- **Hizkuntza**
- **Instituzioen** jarrera indarkeria jasaten duten emakume migratuekiko
- **Arazo burokratiko espezifikoak** (paperak legeztatzea, idatzizko dokumentuak, auzitegira joan-etorriak)
- **Arazo espezifikoak emakume ijitoa izateagatik:**
- Arazoa **komunitatearen barruan** konpondu ohi da: oro har instituzioek harreman gutxi dute komunitate honekin.

Focus groups

- ▶ **Komunitatearen eginkizuna eta erantzuna genero indarkeriaren aurrean:**
- Komunitatea (erreferentzia kulturala, isolamendua, presioa):
  - Oso garrantzitsua da ulertzea zein diren eragile erreferenteak beraien kultura propioan
  - Nolabaiteko bakardadea ere sortua izan daiteke tratu txar egoeratik beragatik, familiaren barruan bakarrik sentitzen direlako, familiako kideek ez dutelako ulertzen emakumeak bizi duen egoera.
  - Emakumeek euren jatorrizko herrialdetik presio handia jaso dezakete; gizona saia daiteke handik eragiten.

Focus groups

- ▶ **GI jasan duten emakumeei laguntza ematen dieten zerbitzuen mugak eta zerbitzuak:**

Orokorra

- **Hainbat baliabide instituzional** jasotzea (kontraesankorrak zenbaitetan) legezko marko beraren pean.
- Behin **prozesua hasi delarik**, mekanismoak hain daude zehaztuta, ezin gera daitekeela.
- Emakumearen egoerari dagokion informazioa ez dago beti zentralizatua → biktimizazio bikoitza
- **Etengabeko laguntza** jasotzea falta da.

Polizia

- Batzuetan emakumeak **salaketa kendu nahi du eta oso zaila izaten da** erabaki horretan eragiketa, hura konbentzitzea ez dezan kendu .
- Ez dute **berariazko tresnarik** edo protokolorik haien zerbitzuetara jotzen duten emakume migratuak artatzeko.

Prozesu judiziala

- **Biktimizazio bikoitza** gertatzen da prozesu guztian zehar tratatzen dituzten moduagatik.

Lan saila

- Ez dute laguntza handirik jasotzen: ez badute hizkuntza hitz egiten, ez badute eskolako diplomaren homologazioa jasotzen lanerako baimena izan arren... oro har ez da ahalegin handirik egiten laneko intserzioari dagokionez.

Ondorioak

- Garrantzitsua da **sarean** lan egitea eta **koordinazio** egoki batekin.
- Oso garrantzitsua da emakumeek beharrezkoa duten **informazio guztia ondo jasotzea** salaketa bat egin aurretik.
- Beharrezkoa da **ikastaro zehatzak eskaintzea prozesuaren parte diren pertsoneri**.
- Saiatu prozesuak denboran gehiago luzatzen; saihestu emakumeek erabakiak larrialdi egoeratan hartu behar izatea.
- Genero indarkeria jasaten duten emakume migratuak laguntzen dituzten **lekuko erakundeak babestu behar** dira.
- Lagun egiteko zerbitzua sortu.
- Garrantzitsua da **bestelako jokaera ereduak definitzea**, emakumeak indarkeriazko ekintzak salatu nahi ez dituen erako.
- Garrantzitsua da lanketa bat egitea **erasotzailea ulertzeko**.
- Legearen ikuspuntutik, bertan behera utzi beharko litzateke indarkeria salatzearekin lotuta egon daiteken kanporatzea.
- **Prozesu burokratikoak** askoz errazagoa izan beharko luke.
- Indarkeria jasan duten emakume migratuekin aritzen diren profesionalak arreta gehiago jaso beharko lukete, laguntza emozional gehiago eskaini ahal izateko eta eskura dituzten baliabide berriei buruzko informazioa emateko .
- Garrantzitsua da emakume bakoitzaren errealitatea ezagutzea eta baliabideak bere auziarekin egokitzea.

PARISKO BILERA (2016): Lehenengo zeharlerroen lanketa

Bilera honen emaitza LEHENENGO ZEHARLERROen definizioa izan zen, ordurarte herrialde ezberdinetan egindako lan-prozesuetatik jasotakoari esker lortutakoak.

MAHAI-INGURUAK:

Lehenengo zeharlerroen fintzea

- ▶ Behin lehenengo zeharlerroak definituta, 9 mahai-inguru antolatu ziren, zeharlerroak findu, birlandu eta tokiko errealitateetara egokitzeke.
- ▶ **FINDUTAKO ZEHARLERROAK 4 taldetan** sailkatu ziren eta hauek izan ziren Arrasaten egindako pilotuan aplikatu zirenak. Jarraian dago pilotua garatua.

1. EMAKUMEAK LEHENIK
2. ANIZTASUN, AURREIRITZI ETA ZURRUMURRUEN INGURUKO FORMAKUNTZA/SENTSIBILIZAZIOA
3. ARLO DESBERDINETAKO AGENTEAK IDENFITIKATZEA
4. KOMUNITATEA, EREMU SEGURUA?

Garapen pilotua: prozesu bat eraikitzen

- Bi gune:

talde
ERAGILEA

talde
PILOTUA
- Arrasate -

Garapen pilotua: prozesu bat eraikitzen

Talde ERAGILEA

- Hainbat esparrutako (instituzional eta asoziatibo) pertsona aditu zailduak osatua.
- Helburuak:
  - Arrasaten gidatutako protokoloaren prozesutik lortutako ondorioak kontrastatzea eta feedback aditua ematea.
  - Talde bera “antena” gisara baliagarria izatea Arrasaten herri mailan landu dena probintziara zabaltzeko.

Garapen pilotua: prozesu bat eraikitzen

Talde PILOTUA _ Arrasate

•Ezaugarriak:

- Tamaina ertaineko herria, non migrante asko bizi den eta ugariak diren aniztasuna lantzen eta bizitza asoziatibo eraginkorra sustatzen duten taldeak.
- Eragile askotariko mahai bat osatzeko aski eragile ditu.
- SOSen aldez aurretiko lana instituzio eta erakundeekin.
- Sare asoziatibo garrantzitsua esparru feministan eta IMren aurkako lana udalaren aldetik (diagnostikoa eta egitasmo gauzatu gabea) .

Garapen pilotua: prozesu bat eraikitzen

- Hurbilketa:
  - Froga-akatsa
- TPren saio kopurua:
  - 5 saio 4 ordukoak
- Parte-hartzaileak:
  - **Udal baliabideak:** gizarte zerbitzuak, berdintasuna, aniztasuna, udaltzaingoa (lehen saioan)
  - **Udalaz gaindiko baliabideak:** Ertzaintza, Osakidetza (Osasun Sistema Publikoa)
  - **Bestelako eragileak:** asoziazionismoa, HHI

Garapen pilotua: prozesu bat eraikitzen

Prozesuan zehar landu behar izan ditugun gai gakoak

Helarazitako informazioa **testuinguruan** kokatzeko garrantzia:

Inplementatu nahi diren gidalerroak sortu dituen prozesua argitzen du eta garrantzia gehiago ematen dio jasotako gidalerroak indarrean jartzeari.

Pixkanaka:

Zentzugabea da informazio gehiegi aldi berean ematea; ito egiten du eta ez da barneratzen.

Enpatia:

IMri aurre egiteko prozesua pasa duten emakumeen diskurtsoa txertatu.

ERNE: bertan direnak defentsiban jar daitezke.

Talde txikitan lan egin:

Prozesuaren une batzuetan, bakoitzak egindakoa besteek jakitea errazten du eta pixkanaka sareak sortzen dira. Saioz saio taldearen kohesioa hazten doa.

Kasuekin lan egin:

- Gidalerroak eremu praktiko batean erabiltzea errazten du.
- Jendeak bere esperientzien berri eremu kontrolatuago batean ematea errazten du eta jokatzeko modu egokiaz elkarren artean hausnartzea.

Garapen pilotua: prozesu bat eraikitzen

Kontsulta/laguntza/baliabide materialak sortzea egitasmorako:

- Prozesua gauzatzen laguntzen dute eta lan saioak egiazkoagoak egiten.
- Egitasmoko funtzezko eragileek aurkezturiko informazio eta baliabideak: tokiko pertsona funtzeskoak/adituak identifikatzeko garrantzia gizarte-laguntza, lege eta elkarteen arloan.
- Horrelako partehartzea sustatzeak erraztu egiten du taldea norberarena dela hautemateko prozesua.

AZKEN EMAITZAK

- ▶ **SINPLIFIKATUTAKO ZEHARLERROAK:** behin Arrasateko pilotua eginda, zeharlerroak berriro ere landu ziren: sinplifikatu egin ziren aurretik egindako sailkapena mantenduz.
- ▶ **ZEHARLERROEN APLIKAZIORAKO PROZESUAREN SISTEMATIZAZIOA:** pilotuan izandako esperientzia oinarri hartuta definitu diren 4 blokeak.

[BI DOKUMENTUAK GEMMA_KONKLUSIOAK DOKUMENTUAN
JASOTA DAUDE]